

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:	
12 hónapra	100 L.
6 hónapra	50 L.
3 hónapra	30 L.
1 hónapra	2 L.

Főszerkesztő:
GYALLAY DOMOKOS
Szerkesztő:
PETRES KÁLMÁN

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai-utca) 5. szám.

Egy távozó után.

Az erdélyi magyar nézet veszteséglistájára új nevet kell beírnyeznünk. Egyik legkésebb vezetőemrünk, egyik legneesebb küzdőtársunk: **Dr. Grandpierre Emil** távozott körünkől. Megilletődve küldjük ana sóhajunkat. A szelmult élő törtéte tűnt el szemünkől...

Dr. Grandpierre milnek és munkatárinak a legnehezebb adatokat kellett megdaniok hét esztendőszes zökkenőkkel, sságokkal, bizonytáságokkal teljes forésán. Virrasztaniok llett egy folyton rző, lelki és testi dalmaktól szakgat szenvedőnek: az d élyi magyarságk betegágyánál. Övök kellett a nagy teget, hogy lázában ant ne kövessen ami életét végmlásba döntené. S enközben nekik, a rasztóknak is, saját magukon llett tapasztalniok az átmeneti k méltatlan bánatlmait, amelye-



Dr. Grandpierre Emil.

célokat kellett kitűzni, új utakat kellett találni az irányvesztett erdélyi magyarság számára. Amikor nyílt viharok helyett az aknák és a zátonyok veszedelmével kellett megküzdeni. Dr. Grandpierre Emil mindenkör az élén állott, a hajó kormányánál.

Rendíthetetlen nyugalma, melynek alapja volt a józan vérmérséklet éppenugy, mint nagy tudásra, szilárd meggyőződésre támaszkodó lelki határozottság: ez utóbbi években is nagyon sok veszélyen vitte át az erdélyi magyarság hányatott hajóját.

Voltak, akik nyugalját és a lármás szerepiésektől való tartózkodását félreértették. Bent a magyarság kebelében is olykor elégedetlenkedő hangok verődtek föl ellene. Azok részéről persze, akik felelőtlen szerepükben

rasztóknak is, saját magukon llett tapasztalniok az átmeneti k méltatlan bánatlmait, amelye-

ket gyanu, bizalmatlanság, elfogultság zuditott rájuk.

Jöttek aztán évek, amikor új

nem vetettek számot a helyzet és az idő nehézségeivel, akik új helyzetünkben is a régi vérmes

szájaskodással akarták a magyar sorsot kockára vetni.

Nekünk jogunk van Dr. Grandpierre Emil öntudatos, megfontolt bölcs magatartása mellett tanúságot tenni, mert alkalmunk volt lelkének nemes értékeit színről-színre látnunk. Kis lapunknak ő volt a legjobb barátja és legpontosabb, leglelkesebb munkatársa. A politikának belföldi és külföldi zavaros hullámzásait hétről-hétre ő szűrte le és ő dolgozta föl a Magyar Nép hasábjain. Mindig volt számunkra jóakaratu tanácsa, hasznos terve, iránytmutató ötlete.

Hittel várta, hogy az idők jobbra fognak fordulni s vagy az ország jobbérzésű vezetői, vagy a világ közvéleménye meg fogják hozni a magyarság jogainak elismerését. Ugy vélte, hogy ennek, — a magyarság politikai érvényesülésének — egy alapvető föltétele van: az *egység* megőrzése és ápolása. Ezért a gondolatért áldozta hét esztendőnek minden gondját és munkáját.

Mint Erdély neveltje, ismerte ennek a földnek szépségeit, történetét, szerette népének derék tulajdonságait, aggódott minden olyan tünetért, ami a magyar falu bajairól adott hírt.

Miért kell neki is kiszakadnia ebből a földből, hova életének minden gyökérszála fogózik? —

A távozás is nemes áldozat részéről. A bizalmatlanság, amellyel itteni szereplését a kormányzat kísérte, olykor megnehezítette a magyar küzdelem folyását. Dr. Grandpierre Emil félreállott, hogy a magyarság jogos életharcát ne terhelve azzal az okatlan gyanakvással, amelyet az ő személye ellen tápláltak bizonyos helyeken.

Nagy képességei méltó elhelyezkedést biztosítanak számára Budapesten, a közigazgatási birói székben. Ám az az idő, amit körülünkben élt: történelmi idő volt történelmi feladatokkal.

Az erdélyi magyarság hálája és nagybecsülése kíséri útjára Dr. Grandpierre Emil hűségese szolgálataiért, amelyekkel nemes harcát miközöttünk megharcolta.

Gyallay Domokos.

Nem vagyunk egyedül!

Erdély magyar népe a békekötés után csakhamar magához tért a páratlan sorsfordulat okozta néma aléltóságából. Hozzálatott, hogy serény munkájával biztosítsa megváltozott helyzetében új életét. Nem áskálódott, mint olykor ráfogták, új állama ellen. Ezeknek a vádaknak nyilai erőtlentül pattantak le a becsületes és őszinte magyar jellem ércfaláról. Ha békétlenkedő szava volt, oka volt reá. Új államától nem kapta meg szellemi és anyagi életének biztosítékait az ünnepélyesen megígért kisebbségi jogok formájában. Sajnos, munkás erejének javarészt épen az ezekért folytatott küzdelem emészti még ma is fel.

Ezt a küzdelmet magára hagyatva, csak saját erejére utalva folytatta eddig. De így volt ez Európa kisebbségi sorsra utalt 40 millió emberénél. Világos volt, hogy meg kell változni annak, hogy ez a 40 millió ember sok országra szakított még több kisebbségi csoportban vivja szent harcát. Egyesült erővel kell sikra szállaniok nemcsak ünnepélyesen aláírt szerződésekben megígért, hanem Istenadta legemberibb jogaikért, melyeket semmiféle hatalom tőlük meg nem tagadhat. És ez az idő ime elérkezett.

Aki, mint e sorok írója, részt vett Európa összes nemzeti kisebbségeinek ez évi október 15-én és 16-án Genfben tartott első nemzetközi kongresszusán, az az indokolt reménykedés biztató színeiben kell, hogy lássa Európa 40 millió embere sorsának jövő alakulását. Aki tanuja volt a páratlan lelkesedésnek, amellyel 13 európai állam 33 nemzeti kisebbségi csoportjának e vén földrész minden tájékáról összesereglett 40 képviselője kimondotta az állandó, vállvetett együttműködést, az bizonyon várhatja, hogy ez a történelmi jelentőségű tett megtermi a maga óriási értékű gyümölcsseit.

Európa nemzeti kisebbségei együtt vannak, együtt fognak küz-

deni jogaikért. Valóban, a kormányok magatartása, az egész világ közvéleménye, az egyes kisebbségi csoportoknak lankadatlan kitartásra buzdítása szempontjából olyan jelentőségű esemény történt a Népliga városában, hogy ezt a roppant fontosságot alig lehet kellőleg kifejezni.

Most már minden kisebbségi embernek tudnia kell, hogy nemcsak ő, nemcsak a kisebbségi csoport, melyhez tartozik, áll sorompóba jogaiért, hanem sok-sok milliók erős, leverhetlen hadserege segíti őt ebben a szent küzdelemben. Tudnia kell, hogy verejtékes küzdelme győzelemhez vezet. Most már minden itt élő magyarnak erejét az a felemelő, bátorító tudat kell, hogy acélozza, az el nem maradható győzelemig, hogy „nem vagyunk egyedül”. De nem lesz ez voltaképpen legyőzése sekinek. Csak az Istenadta jognak, igazságnak és emberriességnek diadala!

Balogh Arthur.

BELPOLITIKA

Beszámoló a genfi tanácskozásról. A Magyar Párt kisebbségi szakosztálya Ugron István pártelnök és Bethlen György gr. alelnök jelenléteben ülést tartott Jakabffy Elemér dr. szakosztályi elnök elnöklete alatt. Jakabffy Elemér részletesen beszámolt az október 15-én és 16-án Genfben tartott első európai kisebbségi kongresszusról, amelyen a Magyar Pártot ő és dr. Balogh Arthur ny. egyetemi tanár képviselték.

Különösen elismeréssel emlékezett meg dr. Ewald Ammende működéséről, akiben olyan szervező tehetség van, hogy előreláthatólag a jövő év folyamán is egy hasonló kongresszus ülhet össze.

Felsorolta ezenkívül azokat a tényezőket, melyek a kisebbségi kérdésnek elméleti és gyakorlati megoldásán fáradoznak és melyekkel a magyar csoportok szintén megismerkedtek.

Jelentette, hogy a világsajtó képviselői is a legnagyobb érdeklődést tanúsították a kongresszus iránt. A részt-

egyesektől igyekeztek fölvilágosítani a kisebbségek helyzetét nézve, mert nyilvános ülésen nyilvános volt az egyes csoportok külön ügyeit tárgyalni.

Ugyanakkor azt hiszi, hogy a világsajtó a következő hónapokban fog nyilvánosan behatárolni azzal az állással, melyet a kongresszuson foglaltak.

A beszámolót a megjelent szakosztálytagok nagy érdeklődéssel hallgatták s annak befejeztével Ugron pártelnök a párt köszönetét nyilvánította a kongresszuson a párt képviselőiben megjelent két delegátumnak. A szakosztályi ülés ezután még egy alkalommal a szakosztályt érdeklő kérdéssel foglalkozott.

KÜLFÖLD

Amikor szerencsésen oldották meg a kisebbségi kérdést. Az eszt állam a nemzeti kisebbséget ismer el: a németeket, a svédeket, az oroszokat és a zsidókat. A nemzeti kisebbségek-összeírás készül és ennek alapján kivételési joga van minden nemzeti kisebbségnek a kulturális intézmények finanszírozására. A kisebbségek képviselői ki az állami adó mellé a kisebbségi pótdadót, amelyet az állami költségvetésnek hajtanak be és utalnak át a kisebbségek szervezeteihez. Ezekből a pótdadóból tartják fenn a nemzeti kisebbségek iskoláikat, segítik színészeiket és támogatnak minden olyan kulturális törekvést, amely, felfogásuk szerint, megérdemli a támogatást. Eszt évben a kisebbségi kérdés rendezésével nagy becsületet szereztek maguknak a világ előtt.

Olaszország hibékül a pápával. Az 1870. szeptemberében az akkor uralkodó fiatal olasz királyság kormánya addig császári csapatokkal védett területet megszállotta s így Olaszország egységét megteremtve, a pápa hatalmát megszüntetve, a mindenható pápák/az erőszakos tényre feleltetve felszentelésük után a területen a pápának nyilvánított pápai palotát, a pápának soha el nem hagyták. Ezzel a lépéssel ki tiltakozásukat az erőszakos és jogok fenntartását a pápai hatalomhoz. Kétségtelen, hogy a világi uralmának megszűnése a pápának járt sérelmével a pápai szentszék hatalmának, sőt az még emelte. A pápa elzárkózottsága azonban igen nagy mértékben volt az olasz kormányra s az olasz népre is. Ezért év-ek óta foglalkozott a kormány a pápával a módosításokkal, amelyek a pápa hatalmának megszüntetésére alkalmasak

volnának. Mivel az utóbbi időkben, de különösen a Mussolini kormányra lépése óta a Szentiszék és a kormány közötti viszony mind barátságosabb lett, végre sikerült a kérdést az érdekek kölcsönös kielégítésével megoldani. A megoldás módja az, hogy az olasz kormány a Vatikánon kívül még egy négy km. széles és 30 km. hosszú sávot fog területenkivülinek nyilvánítani. Ez a sáv a tengerpartig terjed s így a pápa visszanyeri mozgási szabadságát s a világ különböző helyein lakó híveit akadálytalanul meg tudja látogatni. Ez a megoldás bizonyára örömet és megnyugvást fog kelteni a világ katolikus közvéleményében.

Luther nyilatkozata Locarnóról. Annak az izgatottságnak lecsillapítására, melyet a locarnói megállapodás a német nemzeti pártok körében keltett, Luther kancellár a német kereskedők és iparosok előtt a megállapodás lényegéről. Kifejtette, hogy a Rajna-vidék felszabadulása ép a megegyezés folytán a közel jövőben be fog következni. Külön kiemelte, hogy valójában a tárgyalások alkalmával nemcsak a kelet és nyugat között, hanem a béke és háború között kellett Németországnak választania. Természetes, hogy ily körülmények között a kormány azt a megoldást választotta, mely a békét biztosítja. Ez által Németország erős pozíciót nyert a világ politikában és módja lesz valódi súlyát érvényesíteni. A gyűlés határozott helyesléssel fogadta a kancellár kijelentéseit, kinek helyzetét külön megerősítette az, hogy a német nemzeti párt egy jelentékeny része és a Ruhr-vidék s a Rajna-vidék gazdasági vezetői határozottan csatlakoztak felfogásához. Angliában különösen nagy hatást tett a locarnói szerződés megkötése. S ennek aláírásakor, ami december elsején fog Londonban megtörténni az angol király és az angol kormány részvételével, nagy ünnepek lesznek. Ezt megelőzőleg is igen szívessé vált a viszony Anglia és Németország között. A londoni polgármester beiktatása ünnepélyén Chamberlain angol külügyminiszter a jelen volt német nagykövethoz igen meleg szavakat intézett s személyesen nyújtotta át neki az ünnepély alkalmával használni szokott „szeretet serleget”.

A locarnói megállapodások végrehajtásának megkezdéséről Köln kiírását a napokban elrendelik.

A merénylet hatása. A Mussolini ellen elkövetett merényletnek Olaszországban nagy a hatása. Ez főképpen abban nyilvánul meg, hogy igen nagy számban jelennek meg olasz polgárok, a fasiszta szövetségbe való felvételre. Annyira, hogy a fasiszta vezetés elhatározta a jelentkezők viszonyainak pontos megállapítását, nehogy méltatlan

elemek kerüljenek a szervezetbe. A párisi olasz nagykövetség és a konzulátus személyzete tesztileileg lépett a fasiszta szervezetbe. Ennek az az oka, hogy a francia szabadkőműves szervezeteket összekötésben állónak tartják a merénylet tervezőivel.

Az új francia kormány helyzete. A Caillaux távozása után újjászervezett francia kormány első ténye a vagyonváltás megállapítása volt. Hatvanötmilliárd frank vagyonadót rónak ki, amelyet minden ingó és ingatlan vagyon viselni tartozik. Az adó legkisebb mértéke 20 frank s az alól mentesség nincs. Tizenöt év alatt kell részletekben megfizetni, de aki egyszerre kifizeti, az 25% engedményt kap. Ezen a nagy terhet jelentő általános adón kívül még a jövedelmi adókat is felemelik 20% al. Ezek a súlyos pénzügyi intézkedések óriási visszahatást keltenek a francia közvéleményben úgy, hogy a kormány bukásával is kezdtek számolni, különösen azért, mert a szociálisták szembe helyezkedtek a javaslatokkal s tárgyalásba se kívántak bocsátkozni azok alapján. Utóbb azonban engedtek merev álláspontjukból és kijelentették, hogy ha a bizottság által megtárgyalandó javaslat az ő pénzügyi elveiknek megfelel, azt támogatni fogják. Így valószínűnek kell tartani, hogy kisebb engedmények árán a kormány keresztül tudja vinni javaslatait elfogadását. A francia adózók azonban mindenképpen óriási új terhet lesznek kénytelenek magukra vállalni.

A harcias Törökország. Bár Anglia sokkal engedékenyebb már a moszuli kérdésben, mint eddig volt és kifejezte azt a határozott szándékát, hogy amiatt a békét nem zavarja meg, mégsem lehet a háborús veszedelmet kizártnak tekinteni, mert Törökország Moszul irányában nagy csapatösszevonásokat végez, megerősíti a Dardanellákat és a Feketetenger partjait, végül pedig nagy repülőparkot szerez és sok municiót rendel Németországból. Az angol gyarmatiügyi miniszter épen ezért figyelmeztette egy Angliában elmondott beszédében Törökországot arra, hogy mind a két félnek feltétlenül kötelessége elfogadni a hágai nemzetközi bíróság döntését a moszuli kérdésben.

A görög-bolgár kérdés. A népszövetségi tanácsnak az ellenségeskedés megszüntetésére és a csapatok visszavonására vonatkozó rendelkezését mind a két kormány teljesítette. Egyidejűleg elindult az a nemzetközi bizottság, melynek feladata az összetűzés okainak megállapítása. Ezzel a háborús veszedelmet elhárítottak kell tekinteni.

A kisantant konferenciája. Amint már hírül adtuk, e hó végén vagy a jövő hónap elején Belgrádban a kisantant külügyminiszterei újra össze-

ülnek tanácskozássra. Az ez alkalommal tárgyalás alá kerülő kérdésekhez még egy nagy fontosságú kérdés is kerül a napirendre. Ez az orosz szovjetkormány elismerése. Az előzetes hírek szerint a cseh és a szerb kormányok el akarják a szovjetet ismerni. A mi kormányunk magatartását ez idő szerint még nem lehet ismerni.

Mi lesz a Károlyi Mihály vagyonával? Amint tudnivaló, a magyar bíróságok kimondták Károlyi Mihály vagyonának elkobzását. A nagy vagyon felhasználásának módjáról most fognak dönteni. Klebersberg kultuszminiszter már be is terjesztette a törvényjavaslatot, mely szerint a vagyonból nemzeti köznevelődési alapot létesítenek. Ennek jövedelméből küldik ki a jelesebb diákokat külföldi egyetemekre, adnak ösztöndíjakat, segítyezik az internátusokat és diákasztrólokot s köznevelődési intézményeket, valamint tüdőbeteg szanatóriumot állítanak fel, végül ami különösen nagyfontosságú, külön klinikai állomást a tüdővész okainak kikutatására és az ellene való határozott védelem előmozdítására.

Forradalom Kínában. A Kínában évek óta tartó belső villongások új és meglepő eredményhez jutottak azáltal, hogy Feng tábornok Pekinget s ott az egész köztársasági kormányt a kínai köztársaság elnökével együtt elfogta.

A zavaros állapotok miatt a japán hajóhad készenlétben áll.

„Ámper”

Ügynökség: Szekhely Géza.

Általános műszaki vállalat.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii 29.

Vállal mindennemű villamos és vízmunkálatot, valamint villamos gépjavításokat. Önműködő csengő-reduktor egyedüli árusítója.

Költségvetés díjmentes.

Babós és Társai

vashereskedése

Regina Maria

21. sz.

Mindennemű vasáru cikkek legelőnyösebb beszerzési forrása. Fűtő és főzőkemencék nagy választékban. Dusan felszerelt konyha berendezési osztály

HIREK

Egyházi nagy gyűlések. A római katolikus Státusgyűlést november hó 19-ére hívták össze. Az elmúlt év eseményeiről dr. Balázs András státusreferens mindenre kiterjedő, történeti becsű jelentést állított össze, amely nyomtatásban is megjelent és minden érdeklődőt alaposan tájékoztat a róm. kath. egyház egyévi nehéz küzdelmeiről. Az unitárius főtanács gyűlései november 22-én kezdődnek. Fontos tárgyai lesznek: új főgondnok választása, kolozsvári kollégiumi igazgató választása, a nyugdíjintézet szabályzatának rendezése stb. Az egyházi jellegű egyesületek szintén ezeken a napokon tartják beszámolóikat.

Rendelet az ajánlott levelek kiállításáról. A bukaresti postai vezérfelügyelőség rendeletet adott ki az ajánlott levelek postai kezeléséről. Eszerint ajánlott leveleket csak jóminőségű, tartós papírosból készült borítékban lehet felvenni. A boríték minél világosabb színű legyen és a címzést olvasható betűkkel kell rávezetni. A postabélyegeket mindig a címzett oldal balfelén kell felragasztani. Mellőzendő a hátlapra való bélyegragasztás. A feladó nevét szintén olvasható írással, a hátlap felső szélére kell rávezetni. A szabályoknak meg nem felelő módon feladásra kerülő ajánlott küldeményeket jogosítva van a felvevő hivatal visszautasítani. Ceruzával címzett ajánlott leveleket a postahivatalok nem fogadhatnak el.

Aki a katonai szemléről elmarad, azt szigorúan büntetik. A katonai ellenőrzés, bemutató szemlék országosan megkezdődtek. A jelentkezésre kötelezettek jeleotkezési ideje november 1-én kezdődött. A jelentkezésre az illetékes katonai hatóságok hosszú időt szabtak, ez az idő és alkalom az évi november 1-től — 1926 évi február hó 1-ig tart. S ez a hosszú idő éppen azért van adva, mert módot akarnak adni mindenkinek, hogy kötelességét teljesítse. A hatóságok a nyilvántartás és ellenőrzés hatályosságának céljából nagy súlyt helyeznek a jelentkezésre s aki ezt mégis elmulasztja, az szigorú büntetésben részesül, mert vagy 60 napi elzárásra ítéllik, vagy pedig ugyanannyi katonai szolgálatot kell teljesítenie. Felhívjuk tehát az érdekelt figyelmét, hogy jelentkezési kötelezettségüknek a pontos időben eleget tenni el ne mulasszák.

A hóstáti gazdák kárpótlása. A kolozsvári hóstáti gazdák birtokának javarésztét a földreform házhelyeknek sajátította ki. Hír szerint a gazdák biztatást kaptak, hogy a kormány más földdekkel fogja őket kárpótolni.

Merénylet a magyar gyermekek lelke ellen.

Levél a Szerkesztőséghez.

Több ízben hallottam, de a míg személyesen nem tapasztaltam, soha nem hittem el, hogy az állami magyar tanítóközül némelyek a magyar gyermekeket magyar fannyelvű állami iskolában román nyelven imádkoztassák. De bizony, sajnos, ez így van.

Mint kisgyermek, sokszor el akartam kerülni az estéi imádkozást, s akkor édesapám azt mondta: az állat, amikor lefekszik, egyet sóhajt, ez az ő imája, mert nem tud beszélni; egy röpke percre egy sóhajtás, ha szívből jön, imát pótol imának vehető. A töröknek az ő moskodása, a zsidónak az ő rituális szertartása őket kielégíti, de azt nem hiszem el, hogy egy a gyerek által nem értett nyelven ledarált, általa ki sem mondható szavak, kényszer munkánál egyébként volna vehető.

Nem tudom, hogy ezen román nyelvű imádkozás kötelező-e? Ha kötelező, akkor a ki elrendelte, sem nem nevelő, sem nem vallásos ember, de még az ő szülőitől sem kapott tisztességes nevelést, tanulmánya sem lehet, szíve sincs. Mellesleg ezekből csak valamelyik is megvolna, ha ennek csak az árnyéka volna, akkor tudhatná, hogy a vallás magánügy, imát, a gondolatot, a vágyat korlátozni békóba verni nem lehet, de még „akarni” sem. Mindenki úgy beszél, mint aki tudja, hát éppen a gyermekek kell már most képmutatásra tanítani az Úr Isten előtt?

Hagyjuk meg annak a 7—10—12 éves gyermeknek, hogy az ő anyanyelvén az ő vallása szerint, az ő édes anyjának tanult egyszerű szavakban kérje az Istenét.

Szemléltetés

102 éves korában meghalt a 48-as honvéd. A Csehszlovákiához tartozó Tiszabökény községében meg született Szirmai Főris Gábor földbirtokos éves korában. Az elhunyt az 1848-iki szabadságharcot mint nemzetőrdötte végig. A két év előtt lezajlott lasztásokon, 102 éves korában, élénken agítált és leszavazott a magánosság mellett.

Csúzt, köszvényt és minden hűlés eredő fájdalmakat azonnal megszüntető a valódi DIANA sósborszesztől való bedörzsölés.

Mükedvelők figyelmébe!

Az idei műsor végleges megállapítása előtt üdvös lesz megismerni a *Magyar Nép* legújabb kiadványát, amely

MÜKEDVELŐK SZINMŰTÁRA

minden 10 darab magán- és páros jelenetet és egyfelvonásost tartalmaz. A gazdag kötet ára 25 lej a kiadóhivatal utján.

Megalakult a Minerva Biztosító Társaság. Folyó hó 12-én megtörtént a kolozsvári Helvetia biztosító társaság rendkívüli közgyűlését, amely meghatározta, hogy a régi céget a Minerva céggel cseréli fel. A közgyűlés tudomásul vette, hogy az alaptőke új részvények kibocsátásával és elhelyezésével 10.000.000 Leura emelkedett. Az új biztosító társaság igazgatósága következőképp alakult meg: Balázs András dr. prelátus kanonok, a róm. kat. státus előadója, Felecan Octavian dr. földbirtokos, ny. prefektus, Inczédi Jánosmann Ödön dr., a róm. kat. státus előadója, társasági ügyvezetőigazgató, id. Jósika Gábor br., a róm. kat. státus és az EGE elnöke, Kádár János dr. bankigazgató, Kállay Béla vezérigazgató, Kispál László földbirtokos, egyházmegyei főgondnok, Kovács Kálmán unit. püspöki titkár, Makkai Sándor dr. ev. ref. püspökhelyettes, Matsy Pál, a róm. kat. státus elnöke, Mester Mihály ref. egyh. ker. főszámvivő, dr. Millea Aurél ügyvéd, volt országgyűlési képviselő, dr. Nagy László róm. kat. státusi jogtanácsos, dr. Rudnyánszky Gyula a társaság vezérigazgatója, dr. Vékás Lajos a „Minerva”-nyomdávalat vezérigazgatója. A felügyelő-bizottságba megválasztottak: Chiffa Sándor miniszteri tanácsos, dr. Dan Parten ügyvéd, dr. Illés Gyula ref. egyh. tanügyi előadója, dr. Jánossy Béla státusi titkár, Klein Jenő bankigazgató, dr. Mikó Lőrincz unit. egyh. titkár, Torday József igazgató. A Minerva biztosító társaság vezetőségében szereplő nevek biztos garanciát nyújtanak arra, hogy a társaság sikeresen veszi fel a mai erős konkurrenciával a versenyt és hisszük, hogy megbízható erőssége lesz az erdélyi közgazdasági életnek, ezért szívesen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Református hívek figyelmébe. Tudatában a vallásos néplap egyháztársadalmi nagy jelentőségének és eredményében, hogy lapunk ez irányban eddig is — nem hiábavaló munkát végzett, a közeledő téli szezonban is meghatároztuk a „Harangzó” c. téli újság tartását, ill. kiadását. Amidőn ezt a készítesztivéreink tudomására hozzuk, szeretettel kérjük szíves anyagi és szellemi támogatásukat. Lapunk a folyó szezonban is Székelykeresztúron és

hetenként fog megjelenni: december, január és február hónapokban minden vasárnap. Előfizetési díj az egész szezonra 40 leu. Mint szerkesztői változást, tudomásul hozzuk, hogy a szerkesztőségbe Nagy Lajos székelykeresztúri lelkész mellé belépett Derzsi Endre kiskalambfalvi lelkész, aki Nagy Lajos nagy arányú gyűlekezeti elfoglaltsága miatt egyben a lap felelős szerkesztője is lesz. Épen azért mindennemű megkeresések, előfizetési díjak, cikkek stb. Ref. lelkései hivatal Porumbenit-Mici (Kiskalambfalva) Jud. Odorheiu küldendők. Lelkészársainkat szeretettel kérjük, szíveskedjenek lapunk számára előfizetőket gyűjteni és a szükséges példányszámokat legkésőbb f. hó 25-ig bejelenteni. Az előfizetési díjakat pedig — miután az előállítási költségek kizárólag azokból fedeztetnek — kérjük lehetőleg előre, de legkésőbb január 1-ig beküldeni. — Testvéri üdvözlétei: a „Harangzó” Szerkesztőisége.

Az első rizsaratás Magyarországon. Szeged határában százhatvan négyszögölnyi területen ebben az évben volt az első rizsaratás. Az első magyarországi rizs jóminőségű. Az alföldi éghajlaton a gondos kezelés 295 kilogrammot hozott ezen a kis területen, ami katasztrális holdanként 25 mázsás termésnek felel meg. A szakértők szerint a kísérlet kitűnően bevált és remélhető, hogy az alföldi gazdák megbarátkoznak a rizstermeléssel. A rizs kaszával aratható és közönséges cséplőgépen lehet csépelni. Sok víz kell hozzá, mert a rizsföldet sokáig kell vízzel elárasztva tartani. Tenyészideje a magyar Alföldön négy hónap és ez nagyon kedvező, mert sok rizstermelő helyen féléves tenyészidő is van.

Korcsmák szabályozása. A pénzügyi kormány közzétette szerint az egyes községekben minden ezer lélekre csak egy italmérési engedély adható ki. Ezt az arányszámot semmi körülmények között sem szabad túllépni. A rendelet természetesen csak azokra a községekre vonatkozik, amelyekben a kimérési engedélyek lejártak, vagy amelyekben kevesebb kimérés van, mint ahány ezer lélekből áll az illető község. Az ilyen községekben kiadandó italmérési engedélyekre nyilvános pályázatot fognak hirdetni. Azokban a községekben, amelyek létszáma nem éri el az ezret, csak

egy italkimérés állítható fel, mely kizárólag kiárusítással foglalkozhat, míg a helyiségben való fogyasztásra nem szolgálhatnak ki szeszitalokat.

Mézestésztát készítő tanfolyam. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület által hirdetett mézes tésztát készítő tanfolyam megtartása közbejött akadályok miatt elhalasztott. A tanfolyam nov. hó 23—28 ig lesz, melyre beiratkozni lehet az Erdélyrészi Méhész Egyesület titkári hivatalában Cluj—Kolozsvár, Str. Andrei Muresan (v. Attila utca 10. sz.) alatt, hol a tanfolyamra vonatkozó feltételek is megtudhatók d. e. 9—1 óráig.

A méz mint szivbaj elleni gyógyszer. Dr. Lóránt Géza, aradi orvos írja a következőket: Naponta nagyobb adag mézet adok szivbajos betegeknek és minden egyes esetben fényes eredményeket értem el. Igen figyelemre méltó egy harminchat éves nőnek az esete, aki asztmában szenvedett. Naponta voltak fulladási rohamai, sőt ez többször is megisméltódott nála. Meglepő javulást állapítottam meg, miután minden nap egy nyolcad kilogramm mézet ettettem meg vele. Mintha elválták volna a rohamokat, úgy megváltozott a helyzet. Meg kell említenem egy harmincnégy éves embernek az esetét, aki véredényelmeszedésben szenvedett. A sziv állapota nagyon aggasztó volt, mert bizony rohamosan gyengült. Minden nap sok mézet ettettem vele és a teljesen legyengült beteg rövid idő múlva járti tudott és csakhamar talpraállt. A legmelegebben ajánlhatom tapasztalataim alapján szivgyengeség minden esetében a mézet. Legjobban szeretném, ha minden szivbajos élne vele. Akinek módjában van, az igen jól teszi, ha naponta száz vagy kétszáz gramm mézet használ el. Dr. Riffer Géza, székesfehérvári kiváló orvos szintén mézet ajánl szivbajos betegeknek. A mézfogyasztás rohamosan emelkedni fog, a ménészet egyre jobb keresetforrás lesz. Erre való tekintettel adjuk ki *A méhészet vezérfonala* című könyvet, mely kiadóhivatalunk utján utánvétellel csak 25 leibe kerül.

Megindult a vizsgálat az oklándi csendőrmester ellen. Ismertettük azt a vérlázító kegyelenséget, amit Ilea Simon csendőrmester egy székely házaspáron elkövetett. Amint értesülünk, az oklándi csendőrmester ellen megindult a hivatalos vizsgálat. A székelyudvarhelyi kórház vezetősége ugyanis hivatalból kötelességszerűleg, mindjárt az orvosi lelet felvétele után bejelentette Balogh Istvánné Fazakas Juliskán észlelt sérüléseket a helyi ügyészségen, mire dr. Szabó Géza vizsgálóbíró és dr. Voszka István államgyógyész kiszállt a kórházba és jegyzőkönyvre vette az asszonynak. Ilea Simon oklándi csendőrmester áldozatának a vallomását. Bilciurescu törvényszéki elnök a csendőr-

örmeister azonnali letartóztatását rendelle el, mely meg is történt, s így minden remény megvan arra, hogy büne méltó megtorlásban részesül.

A gondatlanság áldozatai. Dénes Ferenc mocsolyai lakos 4 éves fiacskája a nyokbau a községi moslékos gödör körül játszadozott, miközben megcsuszott s beleesett a forró moslékkal telt mély dödörbe. Mire a gyermeket kivették, a forró moslék fél testéről már teljesen lemarta a húst, néhány órai kinlódás után meghalt. A szerencsétlenségért a felelőség a község előjáróságát terheli, mert a veszedelmes gödröt állandóan nyitva tartják. — Ugyancsak Mocsolyán Pop Gábor a Friedmann és Társai pálinkafőzde kerülője az udvaron levő nyitott kutba esett. Mire a szerencsétlenséget észrevették, a kerülő már halott volt.

Cigányok egymásközt. Egy vásáron két cigány kosarat árult. Egyik 30 lejért adta a kosarat, a másik csak 15 lejért.

— Hogy adhatod olyan olcsón a kosarat? — támadt társára a drágásabb cigány. — Én nem tudom olcsóbban adni, pedig lopom a hozzávaló vesszőt.

— Ja, én meg a kész kosarat lopom! — hunyorított a mór.

Köhögés, rekedtség, hurut ellen legjobb a valdái Réthy féle pemetefü-cukorka. Mindenütt kapható. Mosse-hirdetés.

Cipészek szaklapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87.

Tüdőbetegek

is kitűnő eredménnyel használják a Dr. Biró-féle

„Sirol“-t

(iörv. védve)

Egy üveg ára 50 lei.

Kapható: Dr. Biró gyógyszer-tárában Cluj Piața Unirii 6. sz. továbbá minden nagyobb vidéki gyógyszer-tárban.

Aki pontos címét közli, az ingyen megkapja: „Hogyan óvakodjunk a tüdőbajtól“ című könyvecskét.



A galaci református egyházközség nagy ünnepek közt avatta töl új harangját november 1-én. Az ünnepeken a regáti magyarság számos tagja veit részt felekezeti különbség nélkül. Az avató beszédet *Tőkés Ernő* bukaresti esperes mondotta. *Sándor József* képviselő, a regáti kálvinisták főgondnoka, a regáti magyarság összetartásának szükségéről mondott nagyhatású beszédet.

Művelődési mozgalmak.

Harangszentelés és Jókai-ünnepély Görgényzentimrén. Felemelő ünnepnapja volt f. évi október hó 18 án a görgényzentimrei ref. egyháznak. Ekkor szentelte fel Kiss Lajos esperes e dicső multu, ma sok anyagi és kulturális nehézséggel küzdő gyülekezet 63000 L.-vel beszerzett négy mázsa harangját. A ref. egyház harangszentelési és Jókai-ünnepélye a felekezeti korlátok közül ottani egész magyarságunk ünnepévé nőtte ki magát. Így is van ez rendjén. Az egyik magyarnak öröme, a másik magyar szívét is örömmel kell, hogy átjárja, s ami az egyiknek fáj, fájjon a másiknak is! A harangszentelési ünnepély d. e. 10 órakor kezdődött. Valami ki nem beszélhető melegség járta át e sorok írójának szívét, amikor meghallotta a csinos kis templomot zsufolásig megtöltő gyülekezet főemelő zsolnár énekletét. Valóban, amíg népünk a templomban és munkája közben örömet, fájdalmát énekekben tudja kiönteni: jó reménységgel lehetünk fajunk élete és jövője feől. Nem ok nélkül figyelmeztet a köllő: „Fiaim csak énekeljete!“ A

gyülekezet éneke után Hegyi András körtvélyfájai lekipásztor imádkozott a gyülekezettel és hirdette az Igét. A békétlen, beteg és bűnös világ számára rabságában sanyilódó, de Istennek végtelenül drága magyar lelkek előtt az evaugélium szabadságát és békességét mutatta fel. Utánna a görgényi egyházmegye köztiiszteletben és szeretetben álló esperese: Kiss Lajos e gyülekezet régi dicsőségét csak azért emlegette fel, hogy a jelen nehéz kötelességelnek teljesítésére buzdítsa a hiveket. Majd buzgó imájával az új harangot, amely az esperes imája alatt húzatott meg először, Isten dicsőségére felszentelte. A templomi istentiszteletet Biró György helybeli lekipásztor a harang beszerzésének ismertetésével és áldással zárta be. Mi idegenek a harangbeszerzés ismertetéséből tudtuk meg, hogy a most felszentelt harangot 1645-ben az öreg Rákóczy György fejedelem által önttetett s 1916-ban elveszett híres harangja helyett öntette a gyülekezet, amelynek jó lelkű szegény tagjai 53.000 L.-t adtak e magasztos célra össze, amit az erdélyi reformátusok igazgatótanácsa 10.000 L.-es adományával 63.000 L.-re egészített ki. Mire

„ZEUS“

Erdély legnagyobb férfi- és női szövetség gyári lerakata.

Raktáron tart nagy választékban gyári áron mindennemű bel- és külföldi elsőrangú szövetség és bélésárukat.

Cím: Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-u 4.)

nem képesek a szerető szívek? Csak a szívét kell szeretettel felmelegíteni a magyarnak, s akkor sohasem fog a szegénység spanyol fala mögé vonulni, amikor áldozatokról beszélnek neki.

A szép templomi ünnepséget egyszerű közebed követte, este pedig a ref. dalárda által rendezett Jókai ünnepély fejezte be a feledhetetlen emlékü napot. Ugy a harangszentelési, mint a Jókai ünnepélyt a lelkész és a presbiterium utasítása alapján Fülöp Ferenc tanító, Fábrián József gondnok, Szabó József, ifj. Kereszegi János, Szenter Károly presbiter, Fábrián Samu, Kereszegi Lajos és Samu, Moldován László stb. és a dalárda tagjai rendezték. A Jókai ünnepély legkiemelkedőbb pontja a Dr. Schmidt Ödön felolvasása volt, aki a halhatatlan szellem óriás és bájos mesemondó igen megkapó jellemzésével nagyban fokozta a sokszor csüggedő szívek bizodalját, s buzdított szorgalmas testi és szellemi munkára. A Jókairól szóló felolvasást keretezték be a dalárda hosszas fáradsággal be-tanult és meglepő művészi készséggel előadott énekszámai; az 1 felvonásos „Hajléktalanok” című népszínmű, amit feltűnő otthonossággal, élethű alakítással Moldován László, Kiss Rózsika, Kiss István, F. Boér Lenke, Szabó Árpád, Kereszegi Lajos, Bartha Aladár és Fábrián Mariska adták elő. Borbély Lili színművésznő és Csiki Dódi szép magyar táncokkal tündek ki; végül Kereszegi Samu, Kereszegi Amál, Kiss Péter, Finnua Unnus és Szenter Eszter a „Táncos Feri fogsága” c. 1 felvonásos vígjátékkal mulattatták a nagyszámú közönséget.

Sajnálattunkra nem hallgathatjuk el azt sem, amiről már a napilapok is megemlékeztek, hogy a Jókai-ünnepély rendezéséért Biró György lelkész, a felolvasásért pedig Dr. Schmidt Ödönt nyilván félreértésből a csendőrség kérdőre vonta E kellemetlen epizódtól eltekintve a Jókai-ünnepély fontos erkölcsi sikert szerzett a rendezőknek és szereplőknek. Különösen Fülöp Ferenc tanítónak, akiről hisszük, hogy iskolája kényszer szünetelése folytán felszabadult erejét és idejét a művelődni és tanulni vágyók képzésére fogja fordítani ezután is.

(Tudósító)

Fogaras ünnepe. A református egyházközség és a „Bornemissza Anna Nőegylet” közösen rendezték meg ez évben emlékünnepélyt a ref. templomban, okt. 31-én este 7 órai kezdettel. Már a megkezdés előtt jóval begyűlt a közönség, a nem régen felszentelt új harang hívószavára és zsufolásig megtöltötte a temp-

lomot. Lisner Marcellné urnó művészi orgonajátéka: „Preudum”-a nyitotta meg a műsört. Imát mondott s a nap jelentőségét, Luther nagyságát méltatta alkalmi beszédében Ignác László lelkész-esperes, majd a fogarasi „Magyar Dalárda” és a ref. polgári-iskola növendékei ének-karának számai és Zöld Ilona, Bedó Juliska, Molnár Margit, Bárdi György szavalatai illeszkedtek be az estély kimagasló pontjaiképpen: Magyarsülyei Szabó Ilonka szóló-éneke, kísérve Lisner Marcellné szép orgona játékatól és Ignác Erzsike alkalmi felolvasása. Ez utóbbi híven állította elő Kálvin alakját, eszméit, tanainak elterjedését és kulturmisszióját. A jól sikerült hangversenynak perselyes jövedelmét a ref. szegények és iskolásgyermek karácsonyi segélyezésére fordítja a rendezőség.

„Gróf Mailáth Gusztáv erdélyi püspök származása.”

A legutóbbi években román részről többször lehetett hallani és olvasni arról, hogy gróf Mailáth Gusztáv püspököt némelyek nemzettagadónak, renegátnak nevezték, mivel román származásu ember létere magyarnak vallja magát. Ennek a felületes és meggondolatlan állításnak azonban semmi alapja sincs, mert Mailáth püspök nem román származásu, amint ez *dr. Karácsonyi János*nak a fenti cím alatt nemrégiben megjelent művéből kitetszik. Ez a tudós történetíró a tudomány lámpásával rávilágít a *Székhelyi* Mailáth-család eredetére és a napnál világosabban beigazolja, hogy semi rokonságban sincs a román származásu *szunyogszegi és komáromi* Mailáth családdal. A *Székhelyi* Mailáth család család ősnéke, Miklósnak nemzetisége és vezetékneve is *Székely* volt s a Gernyeszeg melletti Székelyföldről került a XVII. század közepén Lósy Imre esztergomi érsek szolgálatába, aki egy nemesi telket ajándékozott neki. Lósy érsek halála után Székely Miklóst egy Mailáth nevű szláv származásu pozsonymegyei nemes vette pártfogásába és nemesi levelet is szerzett számára. Székely Miklós a pártfogója iránti hálából Székelyi Mailáth Miklós néven iratta be magát a nemesi levélbe. A *Székhelyi* név a *Székely* vezetéknevet pozsonyi németes kiejtés szerint írt változata, amely ebben az alakjában később nemesítő előnév (predicatum) lett. Ezen bizonyítékok alapján mondja ki Karácsonyi, hogy tehát Mailáth püspök nem román, nem is szláv hanem székely magyar származásu. Ezt tartalmazza ez az érdekes és világos stílusban megírt könyvecske, melyet a „Pásztortűz” adott ki és 10 leíért kiadóhivatásunknál megrendelhető.

MEZŐGAZDASÁG.

Vessünk nemesített őszi búzát!

Sokszor volt már arról szó, hogy ne elégedjünk meg az eddigi termésünkkel, mert a drágaság napról-napra nő, a terhek emelkednek, azért igyekeznünk kell földünkönkől is lehetőség szerint nagyobb jövedelmet kihozni. A jövedelemfokozás egyik fontos módja a nemesített buza termelése, ami annyit jelent, hogy termeljünk olyan búzát, amely az eddigi közönséges búzához nagyobb terméséket ad.

Magyarországon már régóta foglalkoznak a buza nemesítésével, aminek az a célja, hogy bővebben termő, korán érő, rozsdálló, meg nem dülő, télálló és jó minőségű, finom lisztet adó buzafajtát állítsanak elő, amely a gazdaságok jövedelmezőségét tetemesen fokozhatná. Az impériumváltozás óta azok a vidékek, ahol a buzanemesítés folyt, tulnyomólag elszakadtak tőlünk, nekünk most már külföldszámba mennek, csak a Bánátban és Aradmegyében maradtak nevezetesebb buzanemesítő telepek, amelyek hozzánk tartoznak. Ezekből a gazdaságokból már hozzánk is eljutott a nemesített buza. Egyes gazdák már próbálkoztak Erdélyben is a nemesített búzával és helyenként igen szép sikereket értek el velük. Így pl. az egyik kolozsmegyei birtokos ezidén aradmegyei *odvosi Dr. Konopl. féle búzát természetesen és katasztrális holdanként 18 métermázsát aratott utána.* Ezt a magot nálunk tovább kell termesztetni, mert nagyon szép szemű és jó minőségű buza, amelynek szalmája erős, nem dől meg, a szárazságnak is ellenáll, korai érésű, gyors fejlődésű és telése is előrangú volt. Mindezeknél fogva ez a buza nálunk a szélesebb körben való elterjesztésre érdemes. Előnye ennek még az is, hogy most már nálunk termelt, tehát megszokta éghajlatunkat, alkalmazkodott a mi vidékünkhez, amiért is reménységünk van, hogy továbbra is be fog nálunk válni. Ebből a búzából egy kisebb készlet vetőmagul rendelkezésre áll itt Kolozsvárt, amennyiben termelője a fölöslegét ide beszállította eladásra. Hogy a gazdaságközönség által könnyen hozzáférhetővé tegye ezt a nemesített búzát, megbizta *Déri Árpád* kolozsvári magkereskedőt az elárulásával. Aki tehát nemesített búzát akar vetni, az forduljon oda.

Dr. Péter Béla.

Vásároljon a **PARISIEN**-áruházban Cluj-Kolozsvár

Magyar Ferdinánd 12. számú utcán, ahol minden keddenként a legolcsóbban vásárolhatók.

Mibe kerül a heremag ólomzárólása? A heremagvak értékesítésének idejébe értünk. Az érvényben levő törvény szerint a gazda csak ólomzárólva adhatja el a heremagot. Ezért azt előzetesen tisztítani kell. A tisztítatlan mag csakis olyan vevőnek adható el, aki jogosítvánnyal bír ily magvak vásárlására. — A tisztítás eszközölhető Kolozsváron a Vetőmagvizsgáló állomáson az állomás gépein és a tisztítató által adandó vagy külön fizetendő munkásokkal. A tisztítás díja: **100 kg. mennyiségig 20 bani** különként + egy arankavizsgálat díja (20 leu) pl. 30 kg. tisztítása: $30 \times 20 \text{ bani} = 6 \text{ leu} + 20 \text{ leu} = 26 \text{ leu}$. **500 kg. mennyiségig 40 bani** különként + egy arankavizsgálat díja (20 leu) pl. 300 kg. tisztítási díja: $300 \times 40 \text{ bani} = 120 \text{ leu} + 20 = 140 \text{ leu}$. **A fenteknél nagyobb mennyiség** tisztítási díja különként 50 bani + egy arankavizsgálat díja (20 leu) pl. 700 kg. tisztítási díja: $700 \times 50 \text{ bani} = 350 \text{ leu} + 20 \text{ leu} = 370 \text{ leu}$. **A tisztítató mintát tartozik küldeni az állomásnak, mielőtt a tisztítandó anyagot beadná, annak megállapítása végett, hogy arankamentesíthető e az, vagy sem.** Előzetes minta küldése különösen az esetben szükséges, ha tisztítás után az állami ólomzárólást is kívánja a mag tulajdonosa. A tisztított heremag ólomzárólási díja métermázsánként (100 kg.-ként) 20 leu és **annyiszor 8 leu**, ahány zsákban van elhelyezve a 100 kg. mag; ezenkívül minden minőségből vett egy átlag minta tisztasági vizsgálatának díja (20 leu) és csiraképességi vizsgálatának díja (20 leu) és az egész mennyiség után egy certifikát (buletin) díja (10 leu).

Félarú vasúti jegy Budapestre. A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete folyó hó 20-tól 23-áig Budapesten országos baromfi kiállítást rendez. A kiállítást látogatók részére a M. Á. V. félarú utazási kedvezményt engedélyezett. Az Erdélyből felrándulni óhajtó tenyésztők részére november hó 18-tól 25-ig terjedő időre érvényes félarú jegy váltására jogosító igazolványt készséggel küld az Erdélyi Gazdasági Egyesület (Kolozsvár, Attila utca 10.) husz 20 leu beküldése ellenében mindaddig, míg az igazolványokból a készlet tart.

Magánosok hus kimérése. Magánosok csak a hatósági állatorvos által igazolt kényszervágás esetében és kizárólag csak a hatósági husszékben való kimérésre jogosultak. A kényszervágás alá eső állatok husa azonban nem dolgozható fel hentesáruvá és nem füstölhető fel, mert ez a hentesipar körébe vágó tevékenység.

PIAC.

Gabona piac. A bu.ában a kereslet ismét ellanyhult. Árak: Buza ab Bánát és Regát 78—80.000 lei, Erdély

80.000 lei. Zab erős kínálat mellett Bánátban 52—53.000 lei, Erdélyben 53—54.000 lei. Árpa igen nehéz elhelyezési lehetőség mellett Bánátban 52.000 lei, Erdélyben 53.000 lei. Sörárpa ellanyhult, barcasági 75.000 lei. Moldvai 75—80.000 lei. Ókukorica Bánátban 85—56.000 lei, Erdélyben 58.000 lei. Kereslet és kínálat egyformán gyenge. Új kukoricában a kereslet megjavult, mivel a szeszgyártás megkezdődött. Ár Erdélyben 400, Bánátban 370 lei. Lóhere igen lanyha kereslet mellett 35—40 lei. Burgonya 120—130 per métermázsá. Kendermag 620—630 lei. Lenmag 1000—1100 lei. Napraforgómag 750—800. lei.

Borarak. A Nagyvárad vidéki szőlővidéken a bor iránti kereslet élénk és az óbor ára, valamint a musté is szilárd, habár exportról ezidőszert szó sem lehet, mert a mi eddigi főfogyasztónk Csehszlovákia sokkal olcsóbb fuvar és vám mellett kap Olaszországtól árut, mint tőlünk. Mivel azonban a belfogyasztás is csak alig fedezhető az idej termés által, az export hiánya pillanatnyilag nem nyomhatja le az árakat. Az érmelléki és Aradhegyaljai borvidéken a bor 9—12 maligandfokos, Szilágymegyei gyengébb, a Medgyes vidéki nagyon jó minőségű. Árak ab termelő érmelléki és aradi 14 leitől, Szilágymegyei 12, medgyesi 18—20, jól kezelt borok még ennél is drágábbak. További szilárdulás várható.

Állatarak.

A hibás vám-politika következményei. A bukaresti Argus figyelemreméltó cikket közöl a romániai állatkivitel szomorú helyzetéről. Mig azelőtt — írja — a romániai állatokat nemcsak a Keletre, hanem Nyugatra is vitték, ma a kivitel teljesen megállott. 1922-ben és 1923-ban az élőállat kivitele 30 000 darab volt, a múlt évben már csak 3200 darabot exportáltak. Ebben az évben októberig pedig 1249 darabot vittek ki, ami az év végéig 2000 darabra fog felszaporodni.

Ezzel szemben az Argus statisztikai adatokat közöl a Romániával szomszédos államok élőállatkivitelének óriási fellendüléséről. Jugoszlávia 1923-ban 1421, 1924-ben 12.860 élőállatot exportált, az idej év első hat hónapjában ez a szám felszokott 15.004 darabra.

Bulgáriából 1923-ban 4520, az elmúlt évben 8296 darab élőállatot exportáltak.

Lengyelországból az elmúlt évben 320 élőállat ment ki, ez év első hónapjában ez a szám már 6432 darab.

Oroszország az elmúlt év utolsó hat hónapjában 1063 darabot exportált, ennek az évnek első hat hónapjában csupán Konstantinápolyon keresztül 9436 élőállatot szállítottak Nyugatra. A romániai élőállatkivitel tehát a szom-

szédállamok tulszárnyalták. Már pedig az közgazdasági szempontból nagy hiba, mert Romániának állatállománya nagy. A baj egyedül a magas kivitel vámban keresendő.

Gyergyószentmiklós. Egy pár igaz ökör 15—20.000. Egy pár hizott ökör 25—30.000. Egy jó fejős tehén 8—10.000. Egy pár ígás ló 10—18.000, kocsi 22—30.000. 1 drb 1 éves hizalni való sertés 1500—1800. Hizott sertés kg. 46 lei élősúlyban. Szopós malacdarabja 180—250 lei. Alma vékája 50—80 lei, káposzta feje 3 lei, egy koszoru hagyma 13—15 lei. Buza vékája 130, rozs 90, árpa 75, zab 50, borsó 150, tengeri 90 lei

Dicsőszentmárton. Szarvasmarha: Jármos ökör páronként 16—35.000. Jó fejős tehén darabonként 6—10.000. Vágni való tehén élősúly különként 18, Szopós borju darabonként 7—10.000, Juh darabonként 400—500 lei. **Sertés:** Tartani való 3—6 hónapos drb ként 1000—2100. Tartani való 6—12 hónapos drb ként 2100—3900. Hizott süldő élősúly különként 28—30. Hizott öreg élősúly különként 32—34. Olvasztani való szalonna különként 70. Szózott szalonna különként 80 lei. **Baromfi:** Sovány liba drb-ként 150. Kövér liba drb-ként 250—270. Tyuk drb ként 40—90. Csirke páronként 40—100. Sovány ruca drb-ként 60—70. Kövér ruca drb-ként 120—160. Pulyka drb-ként 180—240. **Tojás:** 2.50—3.— lei. **Tejtermék:** Tej literenként tehén 6, bivaly 8 Teavaj különként 110. Tehénturó különként 40, Juhsajt különként 50. Juhvaj különként 100 lei.

Géphajtó köteleket

kenderből és manillából, malomhevedereket, transzporthevedereket s mindenféle gazdasági köteleket és zsineget gyárt és szállít

Cosma János

kötélgyártó

Cluj—Kolozsvár,

Str. G. Tamaş (Galamb-u.) 14.

Hirdessen lapunkban!

Egy birtokhirdetésre kilencven-három érdeklődő jelentkezett kiadóhivatatalunkban.

SZÖVETKEZET.

A szövethetesi ügy fejlődése Erdélyben.

Külföldi példák.

A szövethetesi mozgalom Nagy-Britániában kezdődött már a XVIII. században. Három négy évtizednek törekvései azonban nem sok eredményt mutattak föl s a múlt század negyvenes éveiben, amikor sikerült Rochdaleben megalapítani a takácsoknak a szövethetését.

Nincs módunkban követni a rochdalei becsületes utörök hosszú, fáradságos történetét minden egyes változában, de annyit mégis ki kell emelnem, hogy nem egyszer állottak a bukás szélén, nem egyszer hitték közülük még a legjobbak is, hogy közel a vég, de a bajokból mindig kisegítette őket a szívós kitartás, a törekvéseik tisztaságába vetett hit és az, hogy embe egyszer beléfogtak, annak megvalósításáért minden fölük feltehetőt elkövetni kötelességüknek tartottak. A rochdalei tanácsok törekvéseit soha nem remélt eredmény koronázta. Hírük világgá szállott és abban a könyvben, melybe az immár tágas raktárak és műhelyek látogatói neveiket bejegyezték, a világ minden részéből láthatunk férfiakat és nőket, akik ihletett szívvel és kegyelettel zarándokoltak el messzi országokból arra a klazikussá vált helyre, ahol szerény emberek becsületes törekvéseiből százezrek, sőt milliók vagyoni és erkölcsi emelkedése fakadt.

Csodálatos módon csaknem abban az időben, amikor a Rochdaleben ezek a nevezetes dolgok történtek, a Rajna mentén hasonló gondolatokat forgató fejében két eléggé szerény és ismeretlen nevű polgára az akkor még nem egységes Németországnak.

Egyik Schulze-Delitzsch volt, akinek vezetése mellett 1849-ben az asztalosok, később pedig a cipészek tömörültek szövetheteteké Delitzschben. Egy évvel később megalakult az első előlegező egyesület és utána sok más, amelyek főleg a városi alsó osztályok nyomorán igyekeztek segíteni.

Mint mezőgazdasági állam polgáraihoz, hozzánk közelebb áll a másik, amelynek kiinduló pontja a Rajnára támaszkodó kis város, Neuwied, vagyis inkább a vele összeépült Heddersdorf, melynek polgármestere Raiffeisen volt, aki a mezőgazdasági hitelszövethetetek alyjának mondható. Ha Angliában nagy volt az iparos nép nyomorúsága, körülbelül hasonló mondhatunk a német kisgazdák helyzetéről is. A natural gazdálkodás megszűnt, a gazdasági életnek bele kellett zökkenni a pénzzel

való gazdálkodás utvesztőibe. A pénz olyan szerepre jutott, amellyel előbb nem bírt. A földművesnek azonban ebből volt a legkevesebb. Semmiképen sem lehet tehát csodálni, ha az úrsorának ezernyi fajtája lábrakapott. Ezen kellett volna segíteni. A módokra nézve azonban senki sem volt tisztában, miként.

Akkor állott elő Raiffeisen az ő jóságos tervével. Azt a nagy föladatot kellett megoldani, hogyan lehessen a pénznélküli földművest saját becsületéből pénzhez jutatni anélkül, hogy az úrsorának kiszolgáltatassuk s ez a terv, bár lehetetlennek látszott, mégis sikerült. A siker alapja tökéletesen erkölcsi, mindnyájan egyért — egy mindnyájáért!

Alapítke nincs, a szövethetet tagjai azonban egymásért szavatolnak, a nyereszkeedés ki van zárva, az osztalék ismeretlen fogalom, ha üzletrészek vannak is, ezek rendszerint igen csekélyek. A szövethetet azonban a nyereségből állandóan, föl nem osztható tőkét gyűjt a késő nemzedék javára. Ennek célja az, hogy a községet teljesen függetlenítsé másoktól és ezuton megadja a fejlődésnek és boldogulásnak föltételeit.

A további erkölcsi tényezők a vezetésben nyilvánulnak. A vezetők rendszerint minden díj nélkül, sőt szinte önként szentelik magukat a szövetheteteknek. Ezek élén az anyagilag, szellemileg és erkölcsileg erősebbek és jobbak állanak. Vezetik a falut, vezetik a békés és nyugodt fejlődés útján.

Amint ezekből látható, a mi szövetheteteink nem születtek sem bitorban, sem pedig selyempárnák között. Szülőágyuk a nyomorúság volt és ők továbbra is megmaradtak a nyomorúság gyermekeinek. Míg hatalmas versenytársaik, a nagy részvényes vállalatok rendszerint az erősödő bizalom, a nem egyszer túlzó spekuláció, szóval a gazdasági föllendülés korában szoktak létrejönni, azalatt a mi apró szövetheteteink fejlődnek, szaporodnak és erősödnek akkor is, amikor a nyomorúság nyomja az embereket s amikor a sovány esztendő sulya alatt állanak. Rendszerint nem fényes, nem ragyogó, nem hivalkodó alkotások ezek, mert hiszen nem csupán a gazdasági, az anyagi igények kielégítésére szorítkoznak, hanem magukhoz csatolják tagjaikat, szíveik nemesebb föllángolásában is az erkölcsi kapcsolataival.

Azok között az országok között, melyekben a szövethetesi élet nemesak gyökeret vert, hanem a legszebb virágzásra is eljutott, szinte azt mondhatnók, hogy Dánia áll legfölül. Lehelnek mások, hol a szövethetetek száma a vagyoni erőt s a tagok számát illetőleg nagyobb tért foglal el, de nincs egy is, ahol a szövethetetek nagyobb mértékben hozzájárultak volna a nemzet gazdasági éle-

tének helyes irányba való kifejlesztéséhez, ahol a szövethetesi tevékenység nagyobb arányban elterjedt volna a nép között, mint éppen Dániában. Habár a szövethetesi mozgalom csakis a hatvanas években kezdődött, máig mégis a virágzásnak legmagasabb fokára tudott eljutni.

Dr. D. B.

IPARI ROVAT

Iparosok a Magyar Párt szervezetében.

A Magyar Párt Közgazdasági Bizottsága egyhangulag kimondta, hogy Románia magyar iparossága számára a Kézműipari Alosztályt alakít.

A Magyar Párt ezuton fészket teremtett az ifjúság számára, ahol fajaért, népi kulturájáért, jogaiért, gazdasági érvényesüléséért, önmagáért dolgozhat a mi ötvenezerlejtű magyar iparos társadalmunknak minden egyes tagja.

Annak a pártnak, amely országunk közéletében Magyar Párt néven ismeretes, minden magyarul beszélő és magyarul érző ember tagja. Tagja felekezetre, foglalkozásra, világnézetre való tekintet nélkül.

A Magyar Párt, amelyben csak egy rang van, a testvér, mégis ismer különbséget tagjai között: a dolgozó, öntudatos, fajaért áldozatokra is kész testvért és azt a testvért, akinek még kell néhány ostorcsapás, hogy a dolgozók közé álljon.

A romániai magyar iparos társadalom eddig az utóbbiak közé tartozott. A párt közgazdasági bizottságában felállított munkaasztal van hivatva rá, hogy a dolgozók közé felemelje.

A Magyar Párt közgazdasági bizottságának célja és feladata, a következőkben vonható össze:

a) állásfoglalás a gazdasági vonatkozású törvényhozási és kormányintézkedések tárgyában, ezek megfelelő előkészítése és kritikája;

b) a kisebbségek gazdasági érdekeiségeinek egységes megszervezése;

c) erőteljes képvisellete és érvényesítése a kisebbségek mindennemű gazdasági érdekeinek a mezőgazdasági és iparkamarában, valamint később a munkakamarákban és a törvényhozában;

d) erőteljes szervező munka annak érdekében, hogy a kisebbségek a fontos köztestületekben, így legközvetlenebbül a városi és megyei tanácsokban, majd a kamarában és a szenátusban a leg-hivatottabb közgazdasági szakfériaak által megfelelő képviselethez jussanak.

A kézműipar számára létesítet alosztály programját azok határozzák meg, akik a munkaasztal köré gyűlnek

A romániai magyar iparos társadalom faji szervezkedéséből kiinduló gazdasági mozgalmának két irányítója van: Gyárfás Elemér dr. és Szabó Károly nagyváradai asztalosmester, a legmagyarabb romániai magyar iparos.

A két vezér mögött nem áll nagy költséggel fentartott hatalmas szervezet. Azt a fenntartás nélküli engedelmességet, mely megismadott faji kultúránkat és gazdasági erőnket egyedül van hivatva sikeresen biztosítani, programbeszédék, közgyűlések és tagsági díjak nélkül is kipróbált kezükbe helyezi Románia minden magyarul érző kisebbségi iparosa.

Erdély és Bánság iparos társadalmátulnyomó részben a kisebbségi nemzetekből kerül ki. Az a védekező magatartás, mely egy táborba tereli a kisebbségi nemzeteket világnézeti különbségre való tekintet nélkül, az egyedüli politika, mely hivatva van rá, hogy a romániai magyar iparosság politikája legyen.

Rosszindulatú és kisebbségellenes az az ember, aki ezt a halálosan komoly és kémiilító lélek megmaradását jelentő tömörülést, jelszódobáló volt 48-as politika mámoros szalmalángjának nevezi. Aki magyar ma szavazni megy és arra törekszik, hogy kisebbségi sorsra jutott fajtájának minden érett polgára egységes táborban ugyanezt tegye, a kenyérét védi gazdaságos, állhatatos daccal. Aki magyar ma szavazni megy, ha paraszt, vagy ha tanult ember, akkor is iparospolitikát csinál. Iparospolitikát csinál és ennek az országnak kulturális és gazdasági fejlődését szolgálja, mert nem annak a Románianak van jövője, amelyik néhány száz hatalmon levő korifeusnak és néhány tizezer éhes uszályhordozónak hízalására milliós kisebbségi nemzeteket súlyoszt jobbagyi sorba, hanem annak, amelyik minden egyes állampolgárának jogot köteleiséget egyformánirelő. (Az iparosok lapjanyomán).

Árumintavásár Szatmáron. Nagy érdeklődést kelt az egész ország gazdasági életében az a terv, hogy Szatmáron magrendezik Északrománia áru- és mintakiállítását. Ez a terület igen fejlett iparral rendelkezik és kétségtelen, hogy ez a mintavásár és árukiállítás a legnagyobb mértékben fel fogja kelteni az érdeklődést a nagyszámban jelentkező kiállítók versenyképes termékei iránt. A kiállítás karácsonykor lesz Szatmár, Szilágy és Máramaros vármegyék iparának és kereskedelmének a bemutatása céljából. A kiállítás előmunkálatai serényen folynak, eddig már csaknem kétszáz cég jelentkezett az első napokban, ami olyan kezdet, hogy a legteljesebb sikert igéri. A kiállításra jelentkezni a Kereskedők Tanácsa (Siatul

Negustoresc) szatmári csoportjánál lehet, ahol mindennemű részletes felvilágosítások nyerhetők levél útján is.

**Iparváltási kérelmek felszere-
lése.** Ipart váltó iparosainknak eddig a törvény értelmében csak nagykorúságukat és képesítésüket kellett igazolniok. Az elsőfoku iparhatóság újabb rendelete alapján jövőben az állampolgárságukat is igazolniok kell az új kezdő iparosoknak, miert is kérelmükhöz az állampolgársági bizonyítvány is melléklendő.

Valuta jegyzések.

Kolozsvár, 1925. november 16.-án

1 dollár	=	214—216	L.
1 font sterling	=	1040—1048	"
1 svájci frank	=	41.60—41.75	"
1 francia frank	=	8.70—8.80	"
1 lira	=	8.75—8.80	"
1 cseh korona	=	6.40—6.45	"
1 dinár	=	3.80—3.90	"
1 osztrákshilling	=	30.30—30.50	"
326—330 magyar korona	=	1—	"

MULATTATÓ

Költözik a fecske madár...

Költözik a fecske madár, messze megy.
Fáj nekem, hogy én vele nem mehetek.
Messze innen, túl e bérces világon,
Tanyát ütni egy boldogabb határon.

Bokor alatt tarka virág fogadna,
Éjjel annak zöld levele takarna,
Élnék úgy, mint bú nélkül élni lehet,
Elfeledve gondot, minden keservet.

Elrepülnék, hej szívesen, örömet!
Hajh! De úgy mint a fecskének nem lehet.
Neki ott is van hazája, de nekem
Csak itt és ezt sohasem feledhetem.

Itt születtem, ha kell tűrök, szenvedek,
Vész-viharban sem veszítem hitemet,
Vigasztalom magam a gondolattal:
Ha meghalok is hazám földje takar.

LŐRINCZI MIKLÓS.

Hogy lett a farkas?

Mikor a jó Isten a világot és valamennyi állatot megteremtette, kérdezte az ördögtől.

Te is úgy gondold, hogy az én művem dicséretre méltó? Vagy azt hiszed, hogy valamely hasznos állat vagy valamely hasznos növény még hiányzik; vagy hogy a hegyek nem elég magasak és a vizek nem elég mélyek?

Ez a kegyes kérdés az ördögnek egészen az inye szerint volt. Neki bátorodott és felelte:

— A te műved Uram, gáncsot nem érdemel ugyan, de nekem mégis úgy tetszik, mintha egy állat még hiányoznék.

— Ugyan melyik? — kérde csodálkozva a Teremtő.

— Hát — mondá az ördög — egy állat, amelyik az erdőt oltalmazza és őrizze, hogy a pajkos bojtárok a fákat ne rongálják és az ágakat ne tördeljék, meg hogy a nyulak és kecskék a fiatal hajtást ne rágcsálják meg.

— Hát nem rendeltem én medvét meg kigyót az erdőbe? — mondta a Teremtő.

— Azt igenis — szolt a sátán — de ha tél lesz, ezek az örök akkor alusznak. Én mindég nagyon sajnálom, ha az erdőt, mint valami árvát, védő nélkül látom.

— No, melyik állat hiányzik hát a te véleményed szerint? — kérdezte újra a Teremtő.

— Az az állat, ameytet magam szeretnék megteremteni, ha menengédnéd, Uram, — mondta az ördög kérőleg.

— Legyen! — szolt a Teremtő. — Semmi szóm ellene.

— Hanem kérnék valamit még Tőled -- mondá az ördög. — Ime, nekem nincs az a hatalmam, hogy a magam teremtményének életet is adjak. Ha te ezt is elvégeznéd, majd meglátnád, hogy az én teremtemem nem üt ki rosszabbul, mint a tied.

— Azt is teljesítem! Ha teremtményeddel elkészülsz és ha helyén lesz a szája meg a szeme, akkor csak azt mondd neki: Kelj föl és fald föl az ördögtől! S rögtön életre kél.

— Ohó, odáig még jó messze az út! — mormolta az ördög magának, s azzal elment egy sűrű erdőbe.

Itt összehordott követ, ócska sarueszközt, hosszú karót, egy nyáláb vesszőt és mohot, meg a fatusi kovácstól egy rakás vasszeget, sőt még két izzó szikrát is.

Azzal hozzáfogott a munkához. Az állat gerincét egy vastag sövény karóból formálta meg és a tejét egy fatuskóból, a mellét vesszőből és verge bőrből tákolta össze, az ágyékát téglából építette meg. Harasztból csinált az állatnak fogakat és égerfasudárból lábakat; a szügyébe pedig tett egy követ szívnek. Most aztán még bevonta a testét mohával és a két izzó szikrát szemnek a szegeket pedig karmoknak és fogaknak helyezte el. Mikor ilyeténképen az állat testét megformálta, nagyon örült a vén ördög és adott neki farkas nevet.

De a farkasban nem volt még élet. Akkor a mesternek eszébe jutott a mondás és kiáltott: Farkas kelj föl és fald föl...

Erre a farkas fölemelte a fejét és csámogott a nyelvével. Az ördög erre megijedt, hogy benne rekedt a fald. De csakhamar magához tért, megint és szemébe ötlővén rossz munkája, sebtén így szólt:

— Farkas, kelj föl és fald föl az üristent!

De a farkas feküdt csendesen, még farkát sem mozdította meg. Elmondtotta ugyan az ördög a mondókáját, az is egymás után, hanem a farkas sem hederített, csak feküdt élettelenül. Visszament hát az ördög a Teremtőhöz és szóla:

— Az a mondás, amit nekem adtál, nem az igazi, mert a farkas nem akar újra állani.

— Ugy? — mondta a Teremtő — hát úgy mondtad e neki: kelj föl és fald föl az ördögöt!

Ezt a beszédet az ördög nem várta. Svarában egy szót sem bírt felelni s szégyenkezve elkorodott.

Megpróbálta ugyan még ezután is a mondást: Farkas, kelj föl és fald föl az üristent! De semmit sem segített. Ekkor kissé tovább menve a farkas kiáltott: „Farkas, kelj föl!” és aztán halkán hozzá tette: „Fald föl az ördögöt!” s futásnak eredt.

Erre a szóra nyomban felugrott a farkas. Mint a szél ott termett az ördög nyomában, de utól nem érte, mert az ördög nagyon gyorsan tud szaladni, a vaiait nem visz a hátán.

A farkas azóta örökös éhséggel jár a világban. Azért mondják az éhes emberrre is, hogy farkas étvágya van! Igazi ördög fia. Hátgerince merev, akár csak egy egyenes sövénykaró, karmal és fogai hegyesek, mint a vasszegek és bőre sűrű szőrrel fedett. Szeme, mint két izzó szikra, úgy villog a fején. Szíve mintha kőből volna, mikor az ártatlan bárányokat zsákmányul ejti.

Lőrincz Rezső.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Mindenkinek!

a) Naptárt ne tessék sürgetni, mihelyt kész lesz minden kérdés nélkül és díjtalanul megküldjük azoknak, akiknek előfizetése 1925. dec. 31-ig rendben van. Azok jelenték be csupán igényüket, akik eladásban 20 L-es naptárunkat bizományban szeretnék árusítani.

b) Ne feledkezzenek meg előfizetőink és olvasóink az előző számban hirdett 2500, 2000 és 500 L-es jutalmakról.

c) November folyamán állandóan nyilván tartjuk azt a figyelmeztetésünket, hogy azokat az előfizetőinket, akik 1922, 1923, vagy 1924-re is hátrálékban vannak, december 1-én előfizetőink sorából töröljük, s részükre

a lap további küldetését föltétlenül megszüntetjük.

d) Apróhirdetéseink tarifája: Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 L. Legkisebb hirdetés 40 L. Allást keresők részére 20 szóig 40 L. Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 L.

Íj. B. M. Székelymuzsna, K. V. Hadikfalva, Sz. L. Pankota, F. L. Fogaras, D. M. Újös, Hittelsz.—Étéd, Sz. A. Dálnok, P. J. Dicsőszentmárton, G. A. Csomakőrös, W. B. Petroszény, V. J. Barót, K. B. Dánfalva, S. G. Máramarossziget, F. L. Csikmenaszág Sz. J. Szurdúk, T. M. Székelyvarság, N. J. Koronka, Cs. P. Apatelek, M. J. Istensegits (L. B. J. száma 6349), V. D. Sóvárád, B. J. Tekerőpaták, K. P. Aninosza, E. B. Kézdiabísi, R. S. Dész, M. A. Medgyes, Ref. leik. — Cegőteike, E. S. Ujmosnica, P. J. Tatrang, F. M. Majláthfalva, R. M. Piski (könyvek ellátéva), íj. G. H. Siklód, B. F. Görgényüvegesfür, Cs. L. Vicze, L. E. Bacza, H. L. Valkány, E. J. Józséfszállás, K. A. Várkudu, íj. B. K. Krasznacégény, T. J. Dézna, G. D. Haranglab, özv. B. L.-né Nagyszalonta (200 Leu bevezetve), K. Gy. Kaczkó, G. J. Porgány, Sz. J. Alsószófalva, R. J. Kohóvölgy, R. M. Arad, V. J. Székelytamásfalva (a 100 L bejött), N. Gy. J. Valkány (pénzről l. a 45-ik sz. szerk. üzenetét), N. B. Gyergyószentmiklós, Sz. M. és íj. P. M. Székelyszenterzsébet, Sz. J. Szamosudvarhely, E. Zs.-né Piskolt, M. L. Tornya.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

B. S. Biharsályi. 1925. VII. 1-től XII. 31-ig 50 Leu. Cs. S. Magyaró. A 824 Leu eikönyvelve, kedves üdvözetét szívből viszonzozzuk, mind a haton rendben vannak, naptárt meg-

A legdivatosabbak az

ECHO védjeggyel ellátott CIPŐK

RENNER TESTVÉREK

és Társai Bőrgyár R.-T. Cluj gyártmányai.

Sürgöncím: DERMATA Cluj.

kapják ifj. A. P. Nagyszalonta Rendszerben 1926 II. 15-ig. B. J. Turterebes. Forduljon a következő címekre: *Perry*. Plaja Unirel 2; *Hann* et Co., Str. Regina Maria 11. Cluj—Kolozsvár. S. Z. Torda. Hátrálék 1922. X. 1-től 1925. XI. 1-ig 241 Leu, 91 L-t javára irunk, fizessen 155 L-t, ezzel kénytelenek vagyunk a lap érdekében. Különbön fogadják testvérrel együttérzésünket. L. K. Körösbánya. 1925. IV. 1-től fizetendő 76 Leu. G. M. Parajd. Előfizetés kezdete 1925. V. 15-re javítva, könyvek mennek, őszinte üdvözlét és köszönet. L. B. Isten-segits. A csalmát vagy cipőt vizállóvá tenni nem nehéz. Két pár csizmához elég e célra a következő szer: 20 gram gummit apróra vágunk s enyhe tűznel 50 gram dísznózsirban folytonos kavarással felolvastunk. A teljes feloldódás után a folyadékot 50 gram halzsírral feihigítjuk s a tűzről azonnal levesszük. Ezt a keveréket meleg kályha mellett vagy enyhe tűz mellett rákenjük a csizmára; a varratokat s a talp szélét természetesen gondosabban kenjük be. Az így kezelt bőr hajlékony, puha marad s nagyon sokáig nem szívja magába a vizet. M. A. Turterebes. 1923. VII. 1-től 1925. XII. 31-ig 233 Leu. M. M. Krasznabétek, 1924. I. 1-től 1925. XII. 31-ig 200 Leu; kérdésére legközelebb válaszolunk. T. L. Medgyes. Rendszerben 1925. XII. 31-ig. F. J. Tóvis. 325 Leu bevezetve, előfizetés rendszerben f. év végéig, 50 naptár előjegyezve, mutatványszámok kiküldve, köszönet. K. J. Temesvár. Gátsor u. Előfiz. rendszerben 1925. XII. 31-ig. B. A. Székelyderzs. 140 Leu elkönyvelve, kérdésé ismételtén átküldöttük a M. P. jogi szakosztályához. K. J. Alsójár. 1925-re hátrálék 44 Leu. H. F. Beszterce. A szű nem tűri a benzint szagát; ha tehát a fába fűrt lyukakra benzint öntünk, a szű elpusztul. K. S. Bihar-dioszeg. Üveget fémhez legbiztosabban gipszzel lehet ragasztani. Ragasztás előtt az üveg és a fém felületét is le kell mosni valamilyen lúggal. Ha a gipszet 10%-os gummitarabikum oldattal keverjük, a ragasztás még tartósabb lesz. — *Beérkezett és nyugtázni kért pénzek:* T. J. Nagykend 200, V. V. Kalotadamos 50, S. C. Kide 100, K. Gy. Domokos 150, B. B. Halmagy 100, B. D. Nagyenyed 100, K. S. Misztótfalu 200, R. J. Székelyudvarhely 100, F. L. Felsőcsernáton 150, J. L. Paké 200, G. J. Porgány 740, özv. B. L.-né Nagyszalonta 200, id. S. A. Agyagfalva 150 (rendszerben 1926. VII. 1-ig), P. L. Dextrászeplak 100 (rendszerben 1925. XII. 31-ig), P. Gy. Alsótök 250, N. Gy. J. Valkány 200, B. A. Csikszentmárton 300, F. J. Tóvis 325, G. J. Lécfalva 50, T. Gy. P.-é Magyarókereke 100 (rendszerben 1925. XII. 31-ig), B. E. Erdőd 208, K. M. Csikszépvíz 200 (rendszerben 1927. XII. 31-ig), Cs. J. Magyaró 824, A. J. Zsigmondtelep 1000, B. J. Izgar 100, B. Gy. Világos 137 (rendszerben 1925. XII. 31-ig), Sz. A. Zagon 200 (ezzel rendszerben 1925. XII. 31-ig), F. M. Majláthfalva 200, Cs. P. Apatelek 200, B. B. Mezőújfal 100, J. M. Vadász 100 (f. évre még 30 L-t kérünk), K. T. Datk 158, O. S. Recsenyéd 100 (rendszerben 1925. XII. 31-ig), S. B. Agyagfalva 200, Sz. E. Csikszentkirály 200, S. T. Bodola 200 (Cz. S. és P. A. részére), U. G. Mádéfalva 50 (rendszerben 1926. V. 1-ig), K. A. Várkud 100 (rendszerben 1925. XII. 31-ig), T. B. Galafi 100 (rendszerben 1926. X. 1-ig), özv. M. Gy.-né Belényesiújfal 610, Sz. J. Magyarbükös 269, Sch. B. Turterebes 250, Sz. J. Tütkös 230, S. F. Szilágytovány 100, F. F. Bethlenszentmiklós 60 (rendszerben 1925. XII. 31-ig), G. J. Erzsébetváros 200, N. D. Homoródszentmárton 250, H. J. Marosbogát 300, B. D. Csekefalva 235, N. B. Gy. Gylmesbük 200 (rendszerben 1926. XII. 31-ig), P. Gy., D. J., B. F., G. A. Csomakörös 100—100, K. J. Ujszékely 200, A. J. Kóhalom 300, S. P. Kusaly 200 (rendszerben 1926. XII. 31-ig), V. J. Marosvásárhely 100, B. J. Firtosvárja 200, W. B. Petrozsény 740 Leu.

Szűzi gloria és a többi versekben, csörge-

dez egy kis köllészet, de nem tud áthatolni a darabosságokon. Szerkesztőjüknek sokat kell még fejlődnie, hogy közölhet verset írjau

Sch. Az állami iskolai törvény 19. szakasza szerint szeptember 1—10 közt a szülőknek meg kell jelennők az áll. iskolai igazgatónál és írásbeli nyilatkozatot adniok, hogy gyermeküket a felekezeti iskolába akarják járattni. Ha Önök ezt a bejelentést megtekték, akkor jogtalanul büntetik meg gyermekeik mulasztásáért. Ez esetben forduljanak a revizorhoz orvoslásért. *N. K.-né M.-t.* Ismerjük és nagyrabecsüljük azt a kulturális munkát, amit Nagyságos Asszony folytat falujában. Hogy mégis akadnak Belial fiak, akik nem átaljak áskálódni építő munkássága ellen? Ez sokfelől szorongatott sorsunk egyik legfájóbb keserősége. Vigasztalódjék a jobbérzésűek elismerésében és folytassa nemes munkáját.

Apróhirdetések.

Üzem nagyobbítás miatt eladó 1 drb. kiűnő, Vohanka gyártmányu, 2 ütemű nyersolaj (petroleum) motor. Üzemben bármikor megtekinthető. *Keresetek megvételre* 6—10 lóerő közötti állóhengerű benzín motort, esetleg 6—10 lóerős nyersolaj motort. Mindkettőre ajánlatot kér: *Zágoni Lajos asztalos, Cárja Csikkarcfalva, Csikmegye.*

Házasság. Elvált róm. kath. ügyvéd, két gyermekkel, keres feleségül magyar nemes családból származó, 30 évnél fiatalabb nagyon szép, erkölcsös nő, lehet özvegy is egy gyermekkel, zongoratudás, 300.000 Leu értékű vagyon megkivántatik. Ajánlatokat „*Ügyvéd*” jellegére fényképpel a kiadóba kérünk.

Majdnem új asztalos szerszámok, gyalupad, olcsón eladók. Cim: Cipău—*Maroscsapó.* Állomási posta.

Január 1-re keresek megbízható mindenek szakácsnét, aki fatusi háztartásban jártas és szívesen foglalkozik munkakörével, ugyanide ügyes szobalányt, lehetőleg olyat, ki már gyakorlattal bír. Csakis nagyon megbízható, hűséges egyének jelentkezzenek. Ajánlatok életkor és családi állapot megjelölésével: *Barcsay Lászlóné Zentelke, Kolozsmegye* címre küldendők.

Magyarozd (Alsófehér megye) községnek szüksége van egy jó cipészre, minél előbb jöhet, minden percen munkát kap eleget és állandóan.

A gyulafehérvári ref. egyház értesíti az érdekelteket, hogy régi felekezeti temetőjét eladta. Exhumálások és sírköveknek igazolt hozzátartozók által leendő átvétele folyó év végéig esz-közlelendők. Presbitérium.

Józanéletű, szorgalmas, megbízható, szakképzett gazdasági, állást keres bármikori belépéssel, 15 évi elsőrendű gyakorlattal, 8 évig önállóan működött. Megkereséseket „*Állandó*” jellegre a kiadóba kérünk.

Sürgősen eladó egy 3 szoba és 1 konyhából álló telek, ugyanott egy 1 szoba és 1 konyhából álló telek kerttel, a lakás nincs teljesen befejezve. Cluj—Kolozsvár, Str. Szélső 7.

Ványolás, festés, préselésre posztóvegeket átvész *Honvéd-utcai posztógyár 118 szám.*

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság.

Cluj—Kolozsvár, Plaja Unirei (volt Mátyás Király-tér) 7.

Alaptőkéje: 25,000,000

Tartalékok: cca 24,200,000

Fiókjai: Bússa, Dicsőszentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. Affiliált intézetek: Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár R.-T. Nagyenyed-Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár R.-T. Torda Udvarhelymegyei Takarékpénztár R.-T. Székelyudvarhely.

Áruraktárral s vasúti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámít, átutalásokat teljesít. — Mindenféle banküzemű üzletet előnyösen végez. — Átka depositál Emendedélyezett devizahely!

A „PÁSZTORTÚZ”

Erdély legjobb szépirodalmi lapja. Előfizetési árai:

Belföldön: Kalföldön:

Egész évre 350 L. Egész évre 500 L.
Félévre 180 „ Félévre 250 „
Negyedévre 100 „ Negyedévre 150 „

Kiadóhivatal: Cluj—Kolozsvár, Strada Baron L. Pop 5.

Kérjen mutatványszámot.

Vásárlásainál saját érdekében mindig hivatkozzék a lapunkban olvasott hirdetésre!

A LEGIZLÉSESEBB NYOMTATVÁNYOK A „MINERVA” KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETÉBEN KÉSZÜLNEK. CLUJ. STR. BARON L. POP. 5.

A szerkesztésért felel: GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felel: PETRES KÁLMÁN
kiadóhivatali igazgató.